

De cooperativa a biblioteca

CARME FENOLL CARABUCH > Text
HELENA CARRERAS > Fotografia

El 20 d'octubre de 2001 s'inaugurà a Palafrugell una nova biblioteca pública amb un emplaçament emblemàtic: la seu de la Cooperativa Econòmica, dissenyada l'any 1927 per l'arquitecte Rafael Masó i Valentí (1880-1935).

La Cooperativa Econòmica Palafrugellenca, avui restaurada per l'arquitecte Jordi Casadevall, té una història digna de ser explicada. De fet, si repassem l'hemeroteca d'aquesta mateixa revista podrem trobar en el seu número 31, de l'any 1965, una breu història de l'entitat.

Com molt bé explica l'historiador local Albert Juanola al seu llibre *Cooperativa L'Econòmica Palafrugellenca: 1865-1990*, l'any 1864 una dotzena de persones treballadores del suro, a causa del notable increment del preu dels aliments, es posaren d'acord per iniciar una política d'estalvi i coope-

ració entre els obrers de la vila. Al cap dels anys, davant l'augment de socis i el volum de compres, es va creure convenient invertir en la compra d'un immoble molt cèntric entre el carrer Sant Martí i el carrer de les Botines. La seu social de l'entitat va ser construïda entre els anys 1926 i 1928 pel prestigiós arquitecte gironí Rafael Masó i s'ha conservat en tota la seva essència, pel que significa dins el patrimoni artísticomonumental de la vila.

A més d'una gran botiga i els magatzems corresponents, l'edificació disposava d'un espaiós lloc d'aparcament de cotxes destinat a la gent que hi feia les seves compres. Aquest edifici està considerat com un dels més representatius de la tercera i darrera etapa de l'obra arquitectònica de Masó, i es pot catalogar com una obra de síntesi dins la producció del gran artista gironí del noucentisme.

A mitjan anys 90 l'Ajuntament va prendre l'acord de preservar l'immoble, en aquell moment en desús, com a seu de la nova biblioteca pública. La restauració va portar-se a terme amb un magnífic equilibri que ha permès restaurar el vell edifici preservant-ne motlures, la decoració de les dues

Biblioteca pública de Palafrugell

façanes, una de les quals amb decoració *argerata* (ceràmica verdosa, creada pel mateix Masó), amb relleus al·lusius a les arts i els oficis, i la portada principal del carrer Sant Martí, feta amb ceràmica vidrada d'arquivoltes en relleu i elements de pedra a l'emmarcament. A l'interior s'han preservat també les columnes estriades de terra cuita, i els plafons de ceràmica policroma amb temes florals i al·lusions a l'activitat de la cooperativa, amb referència a les rajoles populars catalanes signades per Masó i per Marcó, de Quart, ceramista que realitzà la part ornamental de terra cuita.

La seu de la cooperativa forma part d'un conjunt de construccions de Masó que evidencien l'interès per la dignificació dels edificis de serveis públics d'àmplia diversitat, una preocupació molt cívica del seu moment i del seu àmbit cultural. Prenent el relleu d'aquest esperit, l'equip del govern municipal d'aleshores va prendre una encertada decisió en valorar l'edifici com a espai adequat per al nou equipament cultural.

L'ampliació i el nou ús han estat acollits amb èxit pels palafrugellencs, i l'antiga Cooperativa és ara un dels espais

públics més coneguts i utilitzats de la vila. L'ampliació ha significat allargar la nau principal cap a un pati interior. L'espai de la Biblioteca és diàfan i acull a la nova planta la zona infantil, la de fons de coneixements i l'àrea d'ordinadors. Aquest edifici continua, doncs, cooperant amb els seus ciutadans. A la part del vestíbul s'hi han incorporat unes fotos històriques de l'immoble, que expliquen una part de la història local recuperada amb dignitat a les visites escolars que s'hi organitzen. No és estrany que els usuaris més grans s'acostin al personal de la Biblioteca per explicar anècdotes que havien viscut com a treballadors o clients de la Cooperativa. Aprofitant aquestes vivències i la història del cooperativisme a la vila, des de fa uns anys la Biblioteca ha creat un fons bibliogràfic de cooperativisme on qualsevol lector pot aprofundir en la importància d'aquest moviment al nostre entorn. La Cooperativa ha canviat el carnet de soci per un carnet de lector, però continuarà per molt anys veient passar generacions de palafrugellencs que podran gaudir d'un espai arquitectònic privilegiat per a un servei públic cultural.

Àlex Rigola s'incorpora a El Canal

Setembre. Comencen el curs escolar i el teatral, ambdós amb retallades, queixes i esbufecs, però segurament també amb ganes de tornar-hi a ser, d'encetar –i encertar– projectes ajornats, o potser de tancar algun cicle per obrir-ne un de nou. Aquest, per exemple, podria ser el cas del Centre d'Arts Escèniques El Canal, que espera inaugurar nova seu abans de la festa de final de curs i que, mentrestant, ha fet créixer la família amb la incorporació d'Àlex Rigola com a director resident –al costat de Carles Alfaro i Jordi Casanovas– i com a responsable del Laboratori d'Investigació.

Sens dubte, Rigola és actualment un nom de referència. El fet d'haver dirigit durant vuit anys el Teatre Lliure i d'haver-hi sabut deixar la seva empremta tot convertint-lo en un teatre de primer ordre és un aval de solvència i garantia.

El seu teatre, contemporani i actual, s'ha mogut sempre entre el text i l'experimentació, ja sigui revisitant els clàssics (*Titus Andrònic*), inspirant-s'hi (*European House*), bevent directament dels millors autors contemporanis (Mamet, Stoppard, Morgan...) o dramatitzant novel·les «impossibles» (2666).

Tant sentimentalment com professionalment, la seva relació amb Girona ve de lluny i, de fet, la seva presència a la ciutat és força habitual, sobretot a la tardor, quan se celebra el Festival Temporada Alta.

Home, sweet home

Si tot va bé, al final d'aquesta temporada El Canal ja tindrà seu –la Coma-Cros de Salt– i personalitat jurídica, de manera que els quatre eixos sobre els quals s'ha bastit podran desenvolupar-se d'una manera més autònoma i amb la confiança que atorga el fet de disposar de les infraestructures necessàries per tal d'aconseguir l'estabilitat que tota creació requereix.

De moment, però, el balanç –més que positiu– de la temporada passada i la llaminera programació de l'actual –en què destaca la forta presència d'autors, directors i intèrprets gironins– auguren que, malgrat els tristos temps que corren, El Canal podrà fer una bona via.

Salvador Sunyer ens explicava un dia que un jove i vençós Rigola havia estat una de les seves primeres apostes. El noi «apuntava maneres» i només era qüestió de temps i de confiança. No cal dir que Sunyer la va encertar de ple, perquè a hores d'ara el prestigi d'Àlex Rigola està més que consolidat i reconegut arreu d'Europa.

La seva etapa al Lliure ha consolidat una manera de fer pròpia, un segell que, després d'aquella mítica edat d'or amb Fabià Puigserver al capdavant, torna a distingir un teatre que de mica en mica ha anat eixamplant les seves fronteres físiques i artístiques.

Al juny passat, tal com havia anunciat en ser escollit per fer-se'n càrrec, hi posà punt final, va plegar; una paraula tan fàcil de dir com difícil de complir, un verb sovint usat com l'amenaça «que-déu-no-vulgui-que-hagi-de-complir» i que, en canvi, de vegades, a part de recomanable, és més que saludable.

Així doncs, aires nous –des del 2010 Rigola també deté el càrrec de director artístic de la Biennial de Venècia, secció teatre– per a un artista que té moltes coses a dir i a fer, i en qui Salvador Sunyer ha confiat per potenciar un dels objectius més clarament definits i buscats per la gent d'El Canal: la internacionalització de l'escena catalana.